

15.6.2026

Lastensuojelun strategiset tavoitteet

Euroopan sosiaalirahaston Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen –ohjelmalle on asetettu neljä strategista tavoitetta, joista vähintään yhteen rahoitettavien hankkeiden edellytetään vastaavan. Strategisilla tavoitteilla pyritään kohdistamaan lastensuojelun kehittämistoimia erityisesti teemoihin, joissa aiempaan tietoon perustuen on tunnistettu haasteita.

Keskiössä on nuorten ja heidän läheistensä pärjäävyyden ja toimijuuden vahvistaminen auttamisjärjestelmien työ- ja toimintakulttuuri uudistamalla. Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelma on mahdollisuus uudistaa rohkeasti ja radikaalistikin lastensuojelua sosiaalisesti innovatiivisilla tavoilla kehittämishankerahoituksen turvin. Keskeistä on, että emme uudista ilman heitä, joita asiat koskevat, eli lapsia, nuoria tai perheitä - yhteiskehittäminen on sosiaalisten innovaatioiden yksi erityispiirre.

Lastensuojelun lähtökohtana on lapsen etu, lapselle paras ratkaisu, jonka tulee aina olla keskeinen peruste kaikissa lasta koskevissa lastensuojelun toimenpiteissä. Lastensuojelu on arvosidonnaista ihmisoikeustyötä, jota ohjaa ja velvoittaa monet lait ja kansainväliset ihmisoikeussopimukset (mm. YK:n lasten oikeuksien sopimus). Lasten suojelu on kaikkien tehtävä.

Palvelujärjestelmänä lastensuojelu on laaja kokonaisuus, jolla on yksi yhteinen päämäärä: tukea ja turvata lapsen kasvu ja kehitys. Vanhempien ja huoltajien tukeminen lapsen kasvatustehtävässä on myös yksi palvelujärjestelmän keskeinen tehtävä.

Palvelujärjestelmä on yksi iso ekosysteemi, huolenpidon piiri, joka yhteisvaikuttaa lasten ja perheiden hyvinvointiin. Siksi kokonaisuutta on katsottava radikaalistikin uusin silmälasein.

Perinteiset keinot eivät välttämättä toimi enää ajassa, jossa maailma erilaisine sosiaalisine ja terveydellisine ilmiöineen on muuttunut ja taloudelliset resurssit huolettavat. Tarvitaan suunnanmuutos ja on etsittävä uusia ennakkoluulottomia ratkaisuja perheiden, lasten ja nuorten haasteisiin vastaamiseksi ja auttamiseksi. Sosiaalinen innovointi on oiva keino kokeilla uudenlaisia ratkaisuja lastensuojelun keskeisiin haastekohtiin ja saada lääkettä erilaisiin kipukohtiin.

Euroopan sosiaalirahaston pluskaudella rahoitettavan Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen (erityistavoite 5.1) hankekauden strategiset tavoitteet

Strateginen tavoite 1: Sijoitusten vähentäminen

“12–17- vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentäminen laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla.”

Miksi aihe on tärkeä?

- Teini-ikäisten korostuminen tilastoissa näkyy lastensuojelun avohuollon asiakkuuksissa, joka vuonna 2025 oli yleisintä 16–17-vuotiailla (4,8% ikäryhmästä).
- Samaisena vuonna kiireellisesti sijoitettuna oli 4863 lasta, joista isoimman ikäryhmän muodostivat 13-15-vuotiaat (1610 lasta) ja seuraavaksi 16-17-vuotiaat (1269 lasta).
- Vuonna 2025 lastensuojeluilmoitukset kohdistuivat useimmiten 13-15 vuotiaisiin (16,4% lapsista) ja seuraavaksi 16-17-vuotiaista lapsista (14,1% lapsista).
- Vuoden 2025 aikana 13–17- vuotiaista huostassa olleista huostaanotto lopetettiin seitsemällä prosentilla. Huostaanotto voidaan lopettaa esimerkiksi siten, että lapsi on edelleen huostassa, mutta hänet sijoitetaan ensin väliaikaisesti huoltajansa tai nuoren omaan kotiin, tai lapsi saattaa muuttaa esimerkiksi isovanhempansa luokse.
- Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalvelujen kustannukset olivat vuonna 2024 yhteensä 2,1 miljardia euroa, joista perhehoitoon. Kustannukset kasvoivat 5 prosenttia vuodesta 2023.
- Avohuollon tukitoimien tai palvelujen laadullista vaikuttavuustutkimusta on heikosti saatavilla, mutta joitakin vaikuttaviksi vahvistettuja toimintamalleja on, kuten MDFT-Monimuotoinen perheterapeuttinen työskentely.
- Sijoitusten määrän vähentäminen ei ole itseisarvo, mutta niiden syiden vähentäminen on. Se on laajemmin myös muiden palvelujen kuin lastensuojelun avohuollon tehtävä.

Julkaisuja liittyen strategiseen tavoitteeseen 1

- [Adverse childhood experiences, juvenile violent victimization, and victim–offender overlap in multiple successive birth cohorts. Nordic Journal of Criminology, 27\(1\), 1–17.](#)
- [Family Group Conferencing at pre-proceedings stage. Randomised controlled trial of Family Group conferencing at pre-proceedings state. Report from What works centre for children and families. June 2023.](#)
- [Kasvun tuki. MDFT – Monimuotoinen perheterapeuttinen työskentely. Nuorten käytös- ja päihdeongelmien vähentämiseksi.](#)

- [Lapsen huostaanottoa ja kiireellistä sijoitusta koskeva päätöksentekojärjestelmä : Oikeudellinen arviointi \(Julkaisuarkisto Valto\)](#).
- [Lasten kodin ulkopuolelle sijoittamisen syyt, taustat, palvelut ja kustannukset HuosTa-hankkeen \(2014–2015\) päätulokset. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Raportti 3/2016 \(Julkari\)](#).
- [Miten maakunta voi vähentää tarvetta lasten huostaanottoon? Tutkimuksesta tiiviisti 5, 2018. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos \(Julkari\)](#).
- [Miten yleisiä perheiden päihdeongelmat ovat? Kirsimarja Raitasalo 2024, THL \(Julkari\)](#).
- [Out-of-home interventions for adolescents who were treated according to the Open Dialogue model for mental health care. Child abuse and neglect Volume 145, November 2023 \(ScienceDirect\)](#).
- [Pelkistettyä todellisuutta, Kiireellinen sijoitus ja asiakasprosessin johtaminen 2023. Anssi Lähde, väitöskirja \(Turun yliopisto\)](#).
- [Wood & Forrester \(2023\) Comparing Local Authority Rates of Children in Care: A Survey of the Children's Social Care Workforce in Wales. Miksi huostaanotot vaihtelevat alueittain, case Wales. British Journal of Social Work \(2023\), 00, 1 –21.](#)

Strateginen tavoite 2: Perheen ja vanhemmuuden tuki

"Koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin."

Miksi aihe on tärkeä?

- Lastensuojelulaki ohjaa yhteistyövelvoitteeseen vanhempien kanssa sijoituksen aikana. Vanhemmalle tarvittaessa tehtävä oma vanhemman asiakassuunnitelma.
- Monet sijoitettujen lasten vanhemmat eivät välttämättä ole tietoisia/sisäistäneet tietoa, että vanhemman asiakassuunnitelmaan on lakisääteinen oikeus.
- Perheenjäsenet, jotka kamppailevat samanaikaisesti monien vaikeuksien kanssa, tarvitsevat yhteen sovitettua apua sekä perhekokonaisuutena että yksilöinä.
- Huostaanotettujen lasten vanhemmat kokevat usein jäävänsä yksin, ilman tukea.
- Kokemustiedon valossa ainakin osalla vanhemmista luottamus lastensuojeluun on heikkoa. Vanhemmat toivovat vertaistukea, tukihenkilöä tai terapiaa itselleen.

Julkaisuja liittyen strategiseen tavoitteeseen 2

- [Engaging parents in child welfare services: bridging family needs and child welfare mandates – PubMed.](#)
- [Lastensuojelun asiakasvanhemman kokemuskumppanuus – Onnistumisia ja oppeja \(julkari\).](#)
- [Lastensuojelun asiakasvanhempien kokemuskumppanuus : Analyysi vaikuttavista mekanismeista ja kustannusvaikutuksista \(Julkari\).](#)
- [Lastensuojelu asiakkaiden silmin –selvitys | Lastensuojelun Keskusliitto.](#)
[Näkemyksiä perhehoidon nykytilasta ja kehittämistarpeista : Perhehoito kyselyaineiston valossa \(Julkari\).](#)
- [PIKKUjuttuja – Kokemusasiantuntijavanhempien kirjoituksia lastensuojelusta 2024–2025 | Lastensuojelun Keskusliitto.](#)
- [Vanhempien väliarvio lastensuojelun nykytilasta hyvinvointialueilla \(suomenkasper.fi\).](#)
- [Kohti monitoimijaista lastensuojelua hyvinvointialueilla \(Julkari\)](#)

Strateginen tavoite 3: Lastensuojelun jälkihuollon uudistaminen

"Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään. "

Miksi aihe on tärkeä?

- Aikuistumisen tukea ei ole paikannettu omaksi kokonaisuudekseen.
- Lastensuojelun jälkihuollon tuki toteudu yhdenvertaisesti eri puolilla Suomea.
- Siirtymät jälkihuoltoon tiputtavat nuoria tuen ulkopuolelle.
- Nuorten tarvitsema monialainen tuki ja palvelut mm. päihde- ja mielenterveyspalveluita ei ole yhteensovitettu nuorten tarpeisiin, eikä palveluihin pääse.
- Jälkihuollossa olevilla nuorilla on ikätovereita useammin jo omia lapsia. Ylisukupolvista huono-osaisuutta tulee paremmin ehkäistä ja katkaista mm. vanhemmuutta tukemalla.
- Nuorten arjen rinnalla kulkevaa tukea tulee kehittää. Nuorten asumisen, talouden hallinnan, sosiaalisten suhteiden, opiskelujen ja työelämään siirtymisen taitoja tulee vahvistaa ja tukea.

Julkaisuja liittyen strategiseen tavoitteeseen 3

- [A comparison of state support for young people leaving care in Norway and Sweden: Differences within comparable welfare systems, 2019, Child & Family Social Work, vol. 24, 393–399.](#)
- [Children in Out-of-Home Care as Young Adults: A Systematic Review of Outcomes in the Nordic Countries. Children and youth services review 79, 107– 114.](#)
- [Child protection systems within the Danish, Finnish and Norwegian welfare states – time for a child centric approach? 2014, European Journal of Social Work, 17\(4\), 475–490.](#)
- [Eilisestä huomiseen - KOKEMUKSIA ELÄMÄNTARINAN VAIKUTUKSESTA ITSENÄISTYMYKSEEN. Pesäpuu ry 2022.](#)
- [Ikkuna aikuistumiseen: Selvitys lastensuojelun jälkihuollon ja ilman huoltajaa maahan alaikäisenä tulleiden nuorten tuesta ja palveluista. THL 2022 \(Julkari\).](#)
- [Lastensuojelun jälkihuollon tilannekuva 2024. THL 2024 \(Julkari\).](#)
- [Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveys- ja päihdehoito : Suosituksia perusterveydenhuollon toimijoille. THL 2022 \(Julkari\).](#)

Strateginen tavoite 4: Mielenterveys- ja päihdetyö sijaishuollossa

"Lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin. "

Miksi aihe on tärkeä?

- Mielenterveys- ja päihdepalveluja ja osaamista ei ole riittävästi integroituna lastensuojeluun, toisaalta puutteet näissä palveluissa saattavat johtaa lastensuojelun asiakkuuteen.
- Nuoret toivovat päihteisiin liittyvää avokuntoutusta, jotta nuorta ei tarvitsisi välttämättä sijoittaa kodin ulkopuolelle
- Päihdevieroitusta ja kuntoutusta tulee olla jokaisella hyvinvointialueella lapsille ja nuorille.
- Nuoret toivovat, että päihteistä puhuttaisiin avoimesti ja rehellisesti. He toivovat, että mielenterveys- ja päihdeongelmiin olisi saatavilla apua samanaikaisesti, koska ne kulkevat usein käsi kädessä.

- Sijoitettuna olevien ja muulla tavoin asuvien lasten vastausprosentit päihteisiin ja mielenterveyden haasteisiin liittyen eroavat merkittävästi toisistaan kouluterveyskyselyissä.
- Esimerkiksi sijoitettuna asuvista 8.–9.-luokkalaisista 49 prosenttia ei käyttänyt lainkaan alkoholiuomia. Muulla tavoin asuvien keskuudessa prosenttilukema on 71. Molempien ryhmien osalta tilanne on kohentunut aiempiin kouluterveyskyselyihin verrattuna. Kuitenkin vuoden 2025 tulosten perusteella sijoitettuna asuvista alkoholia viikoittain käytti 12 prosenttia, kun muiden kohdalla lukema oli 3 %.

Julkaisuja liittyen strategiseen tavoitteeseen 4

- [Kouluterveyskysely 2025 : sosiaaliset suhteet, vapaa-aika, terveys ja tuki sijoitettujen lasten vastauksissa THL 2025 \(Julkari\).](#)
- [Lastensuojelu ei korvaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita. Kannanotto - Lastensuojelun keskusliitto](#)
- [Lastensuojelun, lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian yhteiset asiakkaat - yhteinen vastuu. THL 2018 \(Julkari\).](#)
- [Lastensuojelun sijaishuollon ja lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkaiden kustannukset : Palvelukustannukset, etuusmenot ja menetetyt verotulot 25 ikävuoteen saakka. Yhteiskuntapolitiikka 2024.](#)
- [Lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän loppuraportti. STM 2020.](#)
- [Lastensuojelun 24/7-yksiköt: Palvelutuotannon moninaisuus ja haasteet. THL 2021 \(Julkari\).](#)
- [Mikä auttaa? : Tutkimusperustaiset ja käytännössä toimivat työmenetelmät teininä sijoitettujen lasten hoidossa. THL 2020 \(Julkari\).](#)
- [Nuorten huumemyrkytyskuolemien olosuhteet : Näkökulmia ehkäisyyn. THL 2024 \(Julkari\).](#)
- [Nuorten ajatuksia strategisista tavoitteista \(Pesäpuu ry\).](#)
- [Väkivaltaa ja päihteitä käyttävien lasten ja nuorten palvelut sekä niiden kehittämistarpeet sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueilla \(YTA\) THL 2025 \(Julkari\).](#)
- [Välitä, sitoudu, suojele : Toimintasuunnitelma päihteillä oireilevien lasten ja nuorten tukemiseksi \(STM 2023\).](#)